

RECULL DE REFRANYS A VILALBA DELS ARCS

1. Lo cel a roquetes, aigua a bassetes
2. Qui sembra llamps, recull tempestes
3. Any plujós, pagès joíós
4. Pluja acargolada, pluja de durada
5. Mai plou a gust de tothom
6. Al temps de la puput, al matí mullat i a la tarda eixut
7. El llevant porta aigua al davant
8. Cel rogent, aigua o vent
9. Si se sembra tardà, ni palla ni gra
10. Sant Joan ha arribat, la primavera ha passat
11. L'arc de Sant Martí, l'aigua ja és aquí
12. A l'hivern farinetes per esmorzar i per dinar sopes bullides
13. A Sant Tomàs agarra el porc pel nas
14. No diguis blat fins que sigui al sac i ben lligat, encara s'escapa
15. Cara pigada, cara estimada, però si n'hi ha més de tres ja no val res
16. La pedra quan surt de la mà no saps on va a parar
17. Als sants i als minyons no els prometsis si no els dons
18. Tal faràs, tal trobaràs
19. L'arc al dematí l'aigua ja està aquí i l'arc a la vesprada l'aigua ja és passada
20. Feina feta no fa destorb
21. No deixis per a demà el que puguis fer avui
22. Del treball surt el profit
23. Qui menja sopes no les entén totes
24. Lo que no té pa la canalla fa ballar
25. Al pa, pa i al vi, vi
26. En temps de gana no hi ha pa dur
27. Com més alt més animal
28. Val més caure en gràcia que ser graciós
29. No es pot dir mal que no surti l'animal
30. Val més molta que força
31. Parlant del gos amaneix lo totxo
32. Gat vell, rata tendra
33. Viu més el que piula que el que miula
34. Cansat i suat no estiguis a l'aire aturat
35. Any de neu, any de Déu
36. Caga més un bou que cent abrunetes
37. No hi ha dona de més bon sentit que la que pateix i calla les faltes del seu marit
38. El que no passa en un any, passa en un instant
39. A rei mort, rei de repost
40. Val més boig conegut que savi per conèixer
41. El que no vulguis per a tu, no ho vulguis per a ningú
42. Fes-te tu mateix la felicitat si no viuràs amargat
43. De l'arbre caigut tothom en fa llenya
44. Qui té troncs fa ascles
45. Qui fa llenya s'acalente dos vegades
46. Compra a casa i ven a casa i faràs casa
47. A la bossa del jugador no li cal lligador
48. Tant va el càntir a la font que al final es trenca
49. Qui no pot segar, espigola
50. Si vols que diguen bé de tu, no diguis mai mal de ningú
51. Cria fills, cria porcs
52. Qui mel meleja, los dits se llepa
53. Les coses clares i el xocolata espès
54. Al gos flac, tot són pulces
55. Acabat de dir, acabat d'oferir
56. Com més anem, "menos" valem
57. El que no té fills, lo dimoni caga nebots
58. A la vora del riu, no et facis el niu i si te l'hi fas fes-te'l de fenàs
59. El sabater és el que va més mal calçat
60. Lo qui canta a la taula i al llit no té el seny prou complit
61. Al primer crit, a la taula i al llit
62. Tretze a la taula, mala sort, al cap de l'any, un de mort
63. La cabra pels seus pecats porta els genolls pelats
64. Qui de jove no treballa quan és vell dorm a la palla
65. Lo que no mata engreixa
66. Mentre la formiga tragina no t'estigues a la vila
67. Si això és guerra que no vingui la pau
68. Gat escaldat, amb aigua tèbia en té prou
69. Demà Déu dirà
70. Poll revivat pica més que cap
71. Cada gallina al seu galliner canta molt bé
72. Cada cabra al seu corral
73. Dona de Gandesa i mula de Prades quan entro a l'entrada trenca-li les cames
74. De la Fatarella allunya-te'n d'ella
75. De Corbera, ni dona ni somera
76. De Corbera, ni boig ni ximple
77. Allà on hi ha un fatarellut, senyal que t'ha fumut
78. Bot té molt orgull per la mica d'oli que cull

COL.LABORACIONS DIVERSES

79. Qui no corre vola
80. Qui mal pensa és que mal fa; qui mal no fa, mal no pensa
81. Qui la fa, la paga
82. A l'estiu, tothom viu
83. Per demanar no es perd res
84. Hi ha més dies que "llanguanisses"
85. Qui li ha fet el nas que el porti al braç
86. Onze cabassos, vint-i-dos anses
87. Cada casa és un món i cada persona una història
88. Al mal temps, bona cara
89. Mentre hi haurà rucs hi haurà gent que anira a cavall
90. Qui fora vila va, s'enganya o va a enganyar
91. No et fies de cap persona que tingo lo nas a la cara
92. Tens més cara que un sac de "sellos"
93. Val més morir d'un "tiro" que d'una escopetada
94. És més llarg que un dia sense pa
95. Qui canta, el seu mal espanta
96. Per Sant Andreu aigua o neu
97. Per Sant Pere Regalat, tot "ixut" o tot mullat
98. Qui no acudeix a la gotellera ha d'acudir a la casa "entera"
99. Perdent, s'aprèn
100. Per Santa Magdalena, l'avellana plena
101. Pagant, Sant Pere canta
102. És més vell que anar a peu
103. Si no t'agrada no t'hi casos
104. Una flor no fa maig
105. Acabà com el rosari de l'Aurora
106. Ha acabat com la fira de Flix, en un canyís
107. Quan un estira l'altre arronsa
108. Quan fa fred val més una manta que un barret
109. Si no vols pols, no vagis a l'era
110. No es pot dir mai d'aquesta aigua no en beuré
111. Si tens gana mossega't la cama
112. Si tens set, pixa't a la mà i beu a galet
113. Arbre vell i trasplantat primer mort que arraïlat
114. Gallina vella fa bon "caldo"
115. De mica en mica s'omple la pica i de gota en gota s'omple la bota
116. És estret com una fulla de pi
117. No hi ha bo que duro ni mal que no s'acabo
118. Qui no sap callar les seues faltes menys callarà les dels altres
119. Entre família no me "metu" i entre matrimoni "menos"
120. Gent jove, pa tou
121. Pubilla i hereu, passen el purgatori en viu
122. Del germà comença-te'n a anar i del nebot vés-te'n del tot
123. Com més cosins més a dins
124. Déu els cria i ells s'ajunten
125. Ulls que no veuen, cor que no dol
126. El que no fa carbó un dia menja i l'altre no
127. Any nou, vida nova
128. Dia creixent, fred naixent
129. Si pel gener hi ha flors després vindran els plors
130. La millor fusta per al fuster és tallada en lluna vella de gener
131. Missa de cap d'any serveix per a tot l'any
132. Per cap d'any, el dia s'allarga un pam
133. A mida que s'allarga el dia s'apropa la fam
134. Sant Antoni patró dels rucs
135. La setmana més gelada és la dels barbuts
136. L'aigua de gener sempre va bé
137. Per Sant Vicent marxa la boira i ve el vent
138. El sol de febrer, crema
139. Si la Candelera plora, l'hivern ja és fora. Si la Candelera riu, l'hivern és viu. Però tant si plora com si no plora, l'hivern ja és fora
140. Per Sant Jordi, l'espiga a l'ordi
141. Si plou per la Candelera, plou quaranta dies de filera
142. Febrer, el curt de vint-i-vuit
143. Per l'abril cada gota val per mil
144. No hi ha abril sense flors, ni joventut sense amor
145. L'abril gentil tan aviat plora com riu
146. Pel maig, cada dia un raig
147. Abril plujós, maig ventós
148. Fins al trenta de maig no et treguis el gec
149. Una flor no fa maig
150. Pel juny la falç al puny
151. Juny i juliol, ni dona ni cargol
152. Pel juny, primerenc o tardà, el blat has de segar
153. Sant Joan l'escurça i nadal l'allarga
154. Pel juliol molt soroll i poques nous
155. Qui no bat al juliol, no bat quan vol
156. Qui no vulgui pols, que no vagi a l'era
157. A l'agost, a les set ja és fosc
158. Cada cosa al seu temps i les figues a l'agost
159. A la tardor, sembla si hi ha saó
160. Pluja de tardor, pluja de saó
161. Tots Sants el primer, Sant Andreu el darrer
162. Per Sant Andreu, pluja o neu
163. Per Tots Sants, estira les mans
164. Pel desembre i gener posa't al recer
165. Per Santa Llúcia un pas de puça
166. Per Nadal cada ovella al seu corral
167. Per Nadal un pas de pardal
168. Per Sant Esteve un pas de llebre

Recull de MAGDA VIDAL